Mobil Uygulama Programlama

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Notlandırma

- Ara Sınav (%20)
- Proje (%30)
- Final Sınavı (%50)

Bu Derste

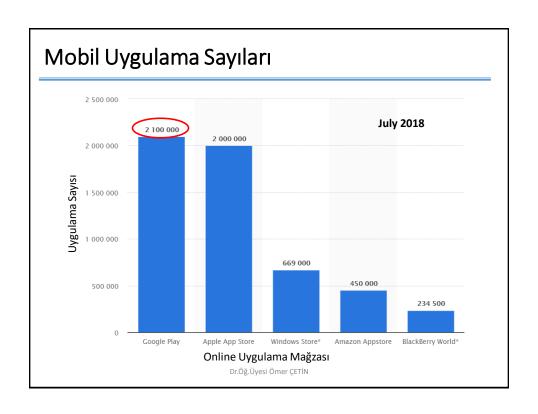
- Mobil app ve OS istatistikleri
- Mobil app karakteristikleri
- Native Web mobil app arasındaki farklar
- Android Nedir?
- Android Mimarisi
- Dalvik Sanal Makinesi
- Android Uygulaması

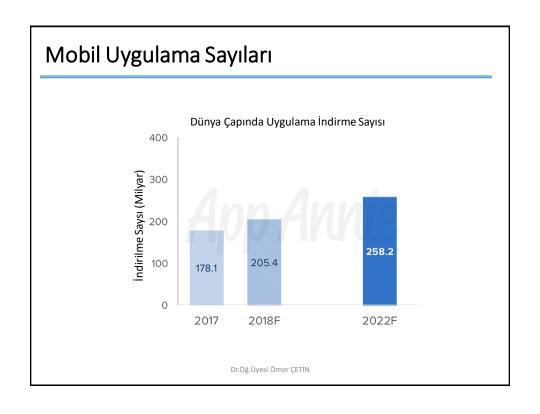
Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

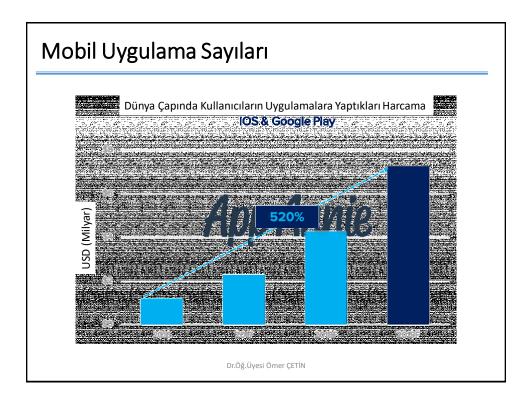
Mobil Uygulama Nedir?

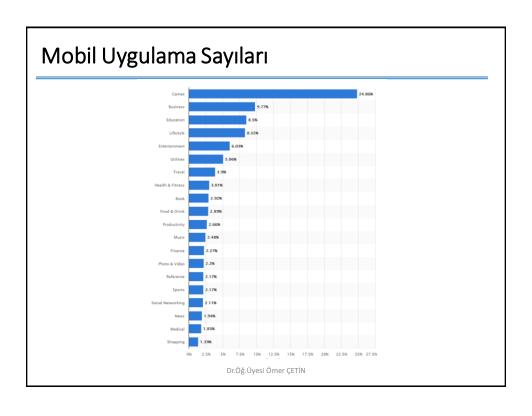
- Günümüzde hemen hemen herkesin yanına almadan dışarı çıkamadığı smartphone (akıllı telefon), tabletler gibi cihazlara özel olarak kodlanmış ve tasarlanmış yazılımlara "Mobil Uygulama" denmektedir.
- Mobil uygulama kesinlikle mobil site ile karıştırılmamalıdır.
- Mobil uygulamalar kullanılacak olan cihaza göre tasarlanmakta ve kodlanmaktadır.
 - Mesela yaptırdığınız uygulamanın iphone, ipad gibi cihazlarda çalışmasını istiyorsanız uygulamanız IOS tabanlı olarak geliştirilmek zorundadır.
 - Eğer Samsung, HTC gibi android işletim sistemi kullanan tablet veya akıllı telefonlarda çalışmasını istiyorsanız uygulamanız Android tabanlı olarak geliştirilmek zorundadır.

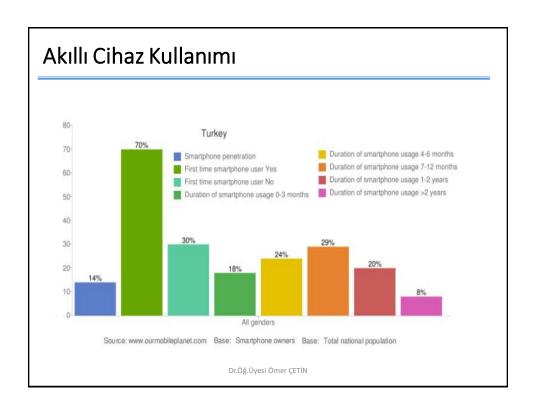
Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

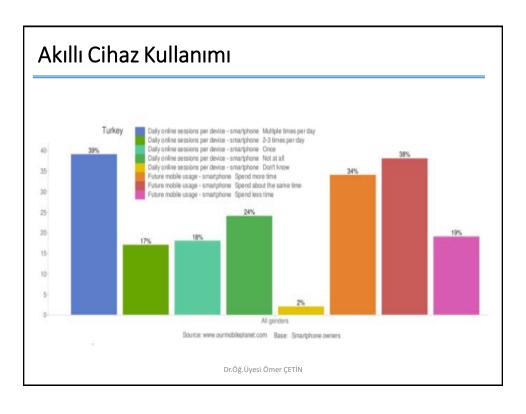

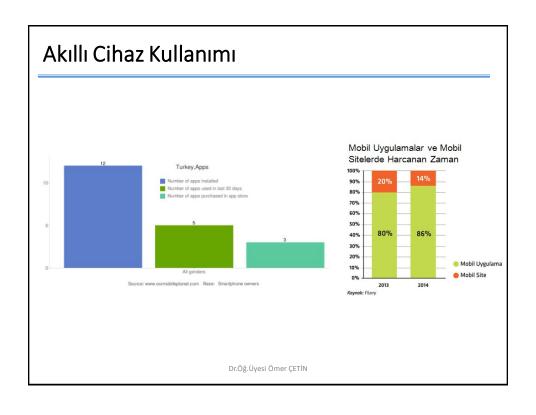

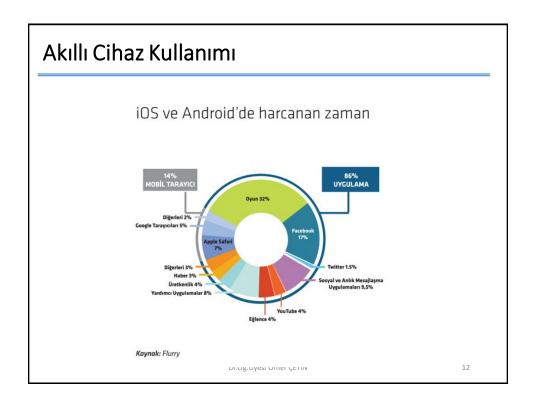

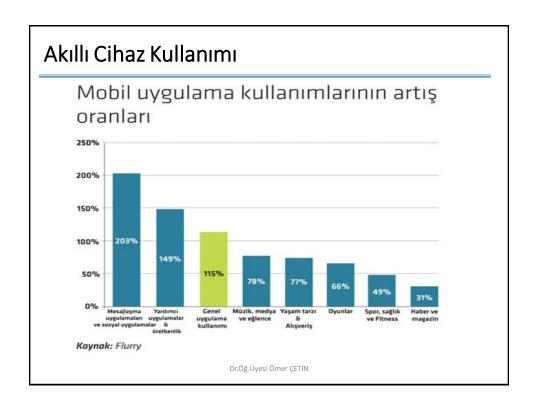

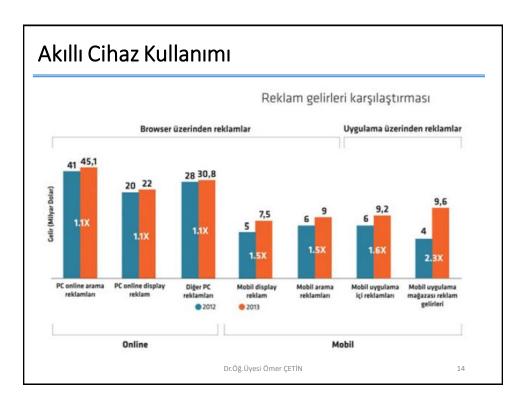

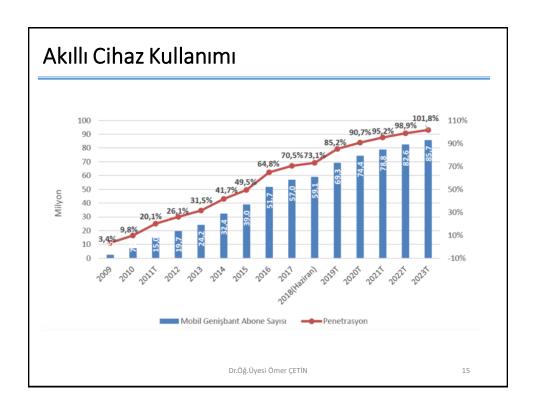

Akıllı Cihaz Kullanımı Smart Phone ve OS İstatistikleri Top five smartphone manufacturers in 2013 (millions of Global smartphone operating system forecast for 2014 and 2018 units), according to IDC according to IDC 2013 2012 2014 2014 2018 2018 Annua 2013 2012 Operating Vendor market market sales market sales market growth System share share (millions) share (millions) (CAGE 313.9 31.3% 219.7 30.3% 950.5 1,321.1 10.7% iOS 179.9 14.9% 249.6 10.2% Apple 153.4 15.3% 135.9 18.7% 121.8 29.5% 48.8 4.9% 29.1 4.0% Microsoft 47.0 3.9% 7.0% -22.6% 1.3% 2.3% 45.5 4.5% 23.7 TOTAL 100.0% 11.5% Others 39.3% 290.5 40.1% 1,204.4 100.0% 1,738.5 Source: © IDC (Feb 2014) Daha fazla istatistik için: http://mobiforge.com/research-analysis/global-mobile-statistics-2014-home-all-latest-stats-mobile-web-appsmarketing-advertising-subscriber Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Mobil Uygulama Geliştirme Hesapları

- iOS Apple Developer Hesabı Yıllık 100\$
- Android Google Play Hesabı 1 kerelik 25\$
- Windows Windows Store 1 kerelik 20\$ civarı
- Web App Hosting?

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

17

Mobil Uygulama Geliştirme Bileşenleri

- Platformlar (iOS, Android, Windows, HTML5 (Html+JS+CSS3))
 - Frameworks, Libraries
- Geliştirme Ortamları (XCode, Android Studio, Eclipse, Visual Studio)
- Web servisler
 - Kendi oluşturduğunuz servisler
 - Diğer şirketlerin (facebook, twitter, vesaire..)
- Kütüphaneler (Libraries)
 - Diğer şirketlerin sağladığı geliştirme kütüphaneleri (barcode, harita, vesaire)

PC ve Mobil Geliştirme Arasındaki Farklar

- · Hareket halindesiniz, internet bağlantınız iyi olmayabilir,
- Güç kaynağınız (piliniz) bitebilir,
- Ekran boyutları küçüktür, app ile iletişiminiz (I/O) sınırlıdır,
- İşlemcinizin gücü, programıza ayrılan hafıza çok daha küçük olabilir,
- İnternet erişiminizdeki güvenliğe dikkat etmeniz gerekebilir...

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

19

Mobil Uygulama Geliştirme Çeşitleri

- Native: Akıllı telefona direkt yüklenen, genelde Google Play yada App Store gibi ortamlardan indirilen, cihazın hardwareine geliştirme ortamının sunduğu API larla direkt erişebilen applerdir.
- Web: Web browser içinden çalışır. Herhangi biryerden indirilmesine gerek yoktur. Web sayfasına (URLe) browser ile gidildiğinde bütün gereksinimleri her sayfaya gidişte indirilen (JS dosyaları, CSS dosyaları ve resimleri) applerdir. App ekranları akıllı telefon ekran boyutuna göre dizayn edilmiştir. Akıllı telefonun ana ekranında iconları oluşturulabilir.
- Hybrid: Sencha Touch yada PhoneGap gibi geliştirme ortamlarının yardımıyla native geliştirme için gerekli programlama dilini bilmeden JavaScript gibi dillerle geliştirilen ve akıllı telefona yüklenebilen applerdir. Telefonun her özelliğine erişemezler ama ana gerekli özellikleri için arayüzleri sağlarlar. Arayüz sağladıkları özellikler: Accelerometer, Camera, Geolocation, Network, Veri Saklama

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Native - Web Uygulama Farkları

- Arayüz (User interface)
- Geliştirme (Development)
- Yapabildikleri (Capabilities)
- Para kazanma yöntemleri (Monetization)
- Kullanıcıya eriştirme yöntemleri (Method of delivery)
- Versiyonlama (Versioning of the app)
- Güçlü yanları (Strengths)
- Zayıf yanları (Weaknesses)

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

21

Native - Web Uygulama Farkları

- Arayüz (User interface)
 - Çok benzer sonuçlar elde edilebilir.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Farklar: Geliştirme (Development)

NATİVE	WEB
Her geliştirme platformunun (iOS, Android) kendine özgü ortamı ve geliştirme süreci vardır.	Web browserda çalışır ve browserların yapabildiklerinde farklılıklar olabilir.
Native programlama dili değişir: Java (Android), Objective-C (iOS), ve Visual C++ (Windows Mobile), vs.	HTML5, CSS3, JavaScript kullanılır ve server-side dil tercihe göre değişir (PHP, Rails, Python, .NET)
Standard yazılım geliştirme kiti (SDKs), araçları and ortak kullanıcı arayüz elemanları vardır.	Standartlaşmamıştır, kullanıcının tercihine bağlıdır.

Mobil Uygulamanızı birden çok platforma yüklemenize yardım eden geliştirme araçları mevcuttur: PhoneGap, Sencha Touch 2, Appcelerator Titanium

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Farklar: Yapabildikleri (Capabilities)

rlıdır.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Farklar: Para kazanma yöntemleri (Monetization)

NATİVE	WEB
Mobile özgü (örneğin AdMob) reklam platformlarından faydalanılabilir.	Web sayfalarındaki reklam platformaların faydalanılabilir.
İndirme başına ücret alınabilir ve ödeme işlemlerini App Store yapar.	İndirme başına ücret için geliştirici kendisi bir sistem inşa etmelidir.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Farklar: Kullanıcıya eriştirme yöntemleri (Method of delivery)

NATİVE	WEB
Cihaza indirilir. Browsera ihtiyaç duymaz.	Web browser ile erişilir. Yüklemeye ihtiyaç duymaz.
Güncellemeler tekrar indirilir.	Web sitesine tekrar erişildiğinde güncellenmiş olur.
Appnin aranıp bulunabileceği app marketler vardır.	Kullanıcının bulması zor olabilir.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Farklar: Versiyonlama (Versioning of the app)

NATİVE	WEB
Bazı kullanıcılar güncellemeyi yapmak istemeyebilir. Farklı versiyonlar, farklı kullanıcı deneyimine yol açabilir.	Herkes aynı versiyondadır.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Farklar: Güçlü yanları (Strengths)

NATIVE	WEB
Genelde daha hızlı çalışırlar.	Bütün platformlar için tek bir kod vardır.
App store gibi ortamlar sayesinde kullanıcıya erişim daha kolaydır.	Kullanıcının indirmesi gerekmez.
App Storeda daha kaliteli ve güvenli appler bulmak mümkün olur.	Herhangi bir gözden geçirme süreci olmadığından heran yayınlanabilir.
Platform tarafından sunulan araçlar, destek ve yöntemler geliştirmeyi hızlandırabilir	Responsive dizayn için sunulan kütüphaneler kullanılabilir.

NATİVE	WEB
Genellikle geliştirilmesi daha pahalıdır, özellikle birden çok OS de piyasaya sunmak istenirse.	Cihazın bütün özelliklerine erişilemeyebilir.
Birçok platformu desteklemek, güncellemek pahalı olabilir	Birden fazla browserı desteklemek pahalı olabilir
Kullanıcılarınız farklı versiyonları kullanıyor olabilir	Kullanıcılarınız farklı browserları kullanıyor olabilir
App Store onay süreci piyasaya sürmenizi geciktirebilir	Kullanıcılar tarafından bulunması zor olabilir

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

29

Android Nedir?

 Mobil cihazlar için tasarlanmış açık kaynak kodlu bir işletim sistemidir.

Android Nedir?

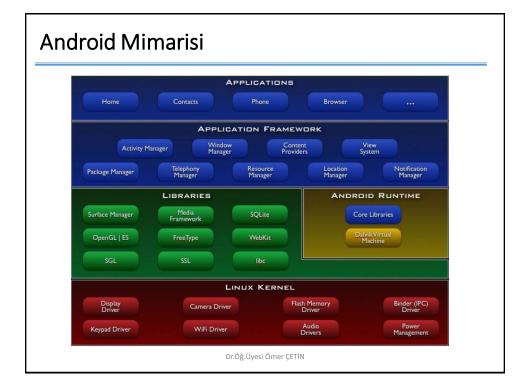
- Gerekli olan bütün altyapıyı geniş kütüphane içerisinde sunar.
 - Eskiden → Cihaz işlemcisine göre kompleks C veya C++ kodlarıyla uğraşmak gerekirdi.
 - Gelişen mobil işletim sistemleri sayesinde donanım erişimi uygulama geliştirenlerden soyutlandı. → Donanım bilgisine gerek olmadan SDK yardımıyla programlama...

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

31

Android Nedir?

- Uygulama geliştirmek için cihaza ihtiyaç yok
- · Simülatör Özellikleri;
 - Uygulama Ara yüzü: İçeriklerin yeniden kullanılabilmesini ve yer değiştirilmesini sağlar.
 - Dalvik Sanal Makinesi: Mobil cihazlar için optimize edilmiştir.
 - Dahili Tarayıcı: Açık kaynak kodlu WebKit projesinden yararlanılmıştır.
 - Optimize Edilmiş Grafik Yapısı: 2D ve 3D desteklemektedir.
 - SQLite: Yapısal veri depolamayı sağlar.
 - Medya Desteği: Birçok değişik sistem desteklenmektedir. (MP4, H.264, MP3, AAC, AMR, JPG, PNG, GIF)
 - GSM Telefon
 - Bluetooth, EDGE, 3G ve WIFI
 - Kamera, GPS, pusula ve ivmeölçer
 - Zengin Geliştirme Çevresi: cihaz emülatörü, bellek ve performans görüntüleyicisi, debug yapmayı sağlayan tool ve ECLIPSE için plugin bulunmaktadır.

Android Mimarisi

- En aşağıda Linux Kernel → Donanım sürücüleri
- Donanımsal mimarinin üstteki katmanlardan soyutlanması burada gerçekleşir.
- Bellek yönetimi, güvenlik, process ve ağ yönetim işlemleri burada gerçekleşir.

Android Mimarisi

- Bir üst katman → C/C++ ile yazılmış farklı kütüphaneler ve Dalvik
 Sanal Makinesi
- İlişkisel veritabanı yönetimi (SQLite), Font ve Bitmap çizimi (FreeType), Grafik, Medya vb bulunur.
- Yukarıdaki Java katmanının temel bileşenlerini inşa eder.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android Mimarisi

- Java SDK → Android elemanlarını barındırır.
- Uygulama geliştirirken SDK elemanları → cihaz donanımı erişimi; konum bilgisi alma; veritabanı işlemleri; arka plan servisleri; ...

Android Mimarisi

Uygulamalar

- İşletim sistemiyle beraber gelen uygulamalar (Web tarayıcısı, rehber, ayarlar, vb.)
- · Geliştirilecek olan uygulamalar

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android ile Beraber Gelen Yerel Uygulamalar

- Android işletim sistemi yüklü olan bir cihazda;
 - Web tarayıcısı
 - · Müzik çalar
 - Kamera oynatıcı
 - Mail Yönetici
 - Rehber
 - Telefon
 - SMS....
- Cihaz üreticileri bunlara ek olarak kendi uygulamalarını sağlar;
 - HTC telefonlar için HTC Sense vb
- Android İS özel kılan özellik. → Tek bir kullanım şekline bağımlılığı yoktur.

Android SDK ile Neler Yapılabilir?

- Örneğin; Konum Bazlı İşlemler:
 - Bulunduğunuz konum bilgisine erişebilme
 - Enlem, boylam veya adres → Google Maps API GPS koordinat bilgisini adrese; adresi koordinata çevirecek fonksiyonu sağlar.
 - · Cihazı pusula olarak kullanabilme
 - Konumu harita üzerinde gösterme ve grafiksel işlem yapma
 - Sevdiğiniz arkadaşınız nerede? Yakınınıza geldiğinde haberdar ol vb..

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android SDK ile Neler Yapılabilir?

- Veritabanı İşlemleri:
- Android SDK ile beraber gelen SQLite ile uygulamaya özel veritabanı oluşturma, veri kaydı, sorgulama
 - Oracle ve MS SQL e göre daha basit, hızlı, sunucu bazlı değil → Mobil cihazlar için cazip

Android SDK ile Neler Yapılabilir?

Grafik İşlemleri:

- OpenGL kullanarak 2D/3D oyun geliştirme
 - Kamera ve Sensör İşlemleri
- Android SDK → Kamera görüntüsüne ve sensör bilgisine erişecek bir kütüphane barındırır
 - Özel kamera kayıt uygulaması, fotoğraf çekme, bunları istenilen formatta kaydetme
 - Sensör bilgisi ile cihaz hangi açıda durduğu ve hareket algılama

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android SDK ile Neler Yapılabilir?

· Arka Plan İşlemleri:

- Geliştirilen uygulamanın bir arayüze sahip olmasına gerek yok.→ Arkaplan servisleri
 - Telefonlara gelen aramalardan haberdar olma
 - Belirli kişilere farklı işlemler yaptırabilme
 - SMS mesajlarına otomatik cevap
 - Piyasa verilerini okuyup istenilen aralıkta cihaz ile haberdar etme....
- Bazı işlemler geri planda yapılması gerekebilir.
 - Oyun için otomatik kaydetme
 - Skorların uzak veritabanına kaydı

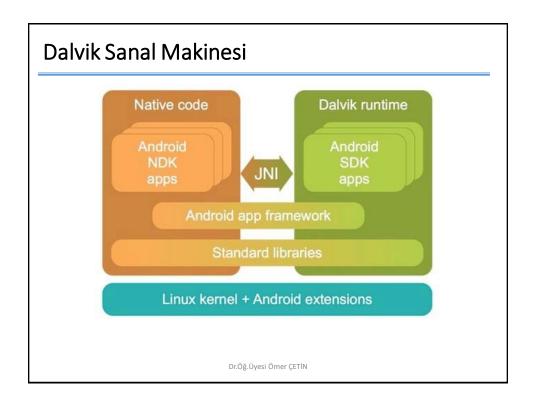
Dalvik Sanal Makinesi

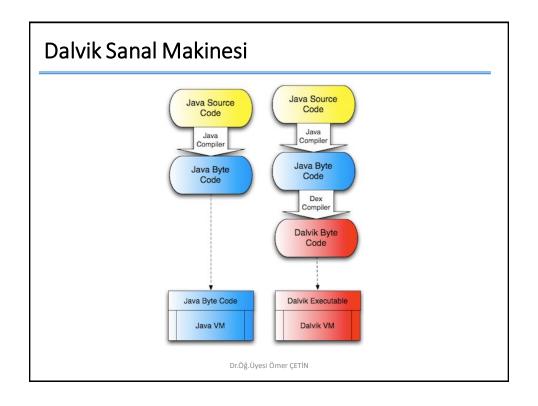
- Java Swing/AWT ya da Web uygulaması geliştirildiğinde yazılan sınıflar (.java) öncelikle bytecode olarak adlandırılan (.class) dosya türlerine derlenir. → işlemci üzerinde doğrudan çalıştırılabilir değil
- Bytecodların yorumlanıp işlemcinin komutlarına dönüşterecek bir katman ihtiyacı → Java sanal makinesi bu ara katmanı oluşturup programı herhangi bir system üzerinde çalıştırır
- Sistemden bağımsız olması → derlendiklerinde çalıştırılabilir kodlar yerine bytecode üretmesi → bunların sanal makine tarafından yorumlanması

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Dalvik Sanal Makinesi

- Android uygulamalarında mantık → Java
- Java kodları önce bytecode a derlenir.
- Delvik Sanal Makinesi derlenmiş kodu yorumlayıp cihaza uygun çalıştırılabilir dosyaya dönüştürür (.dex dalvik executable)
- Farklı SM olmasının nedeni → Java uygulamalarının çalıştığı sistemle Android'in ki farklı;
 - Güç tüketim ihtiyacı, işlemci hızı, bellek gereksinimi vb...

Android Uygulama Geliştirme Ortamı

- Uygulama geliştirmek için gerekli yazılımlar:
 - Java Development Kit (JDK)
 - Android Studio veya Eclipse
 - Android SDK
 - Android Development Tools Plugin (Eclipse için Android Eklentisi)

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android Uygulama Geliştirme Ortamı • Android Studio'yu başarıyla yükledikten Deneme sonra, bir şablondan Hello uygulaması için yeni bir proje oluşturacaksınız. Bu basit uygulama Android sanal veya fiziksel cihazın ekranında "Merhaba Dünya" dizesini görüntüler. Merhaba Dünya • İşte bitmiş uygulama neye benzeyecek: Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android Uygulama Geliştirme Ortamı

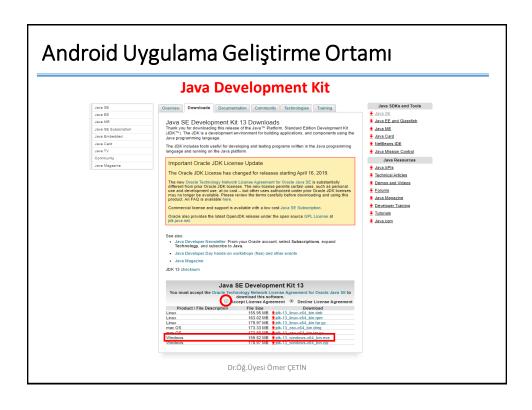
Java Development Kit

 Android SDK kurulumuna geçmeden önce JDK kurulması gerekir.

http://java.sun.com/javase/downloads/index.jsp

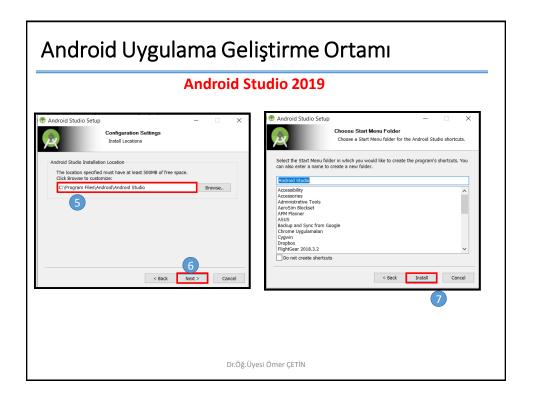
 Kurulum tamamlandıktan sonra JAVA_HOME ortam değişkenini oluşturup JDK'yı kurduğunuz adresi değer olarak verin.

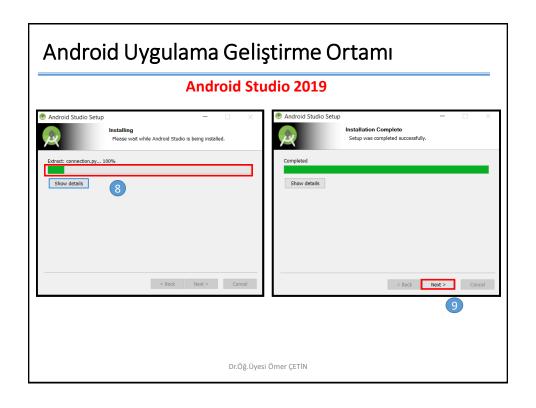

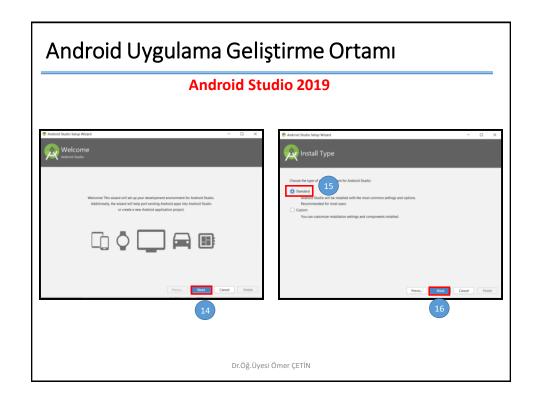

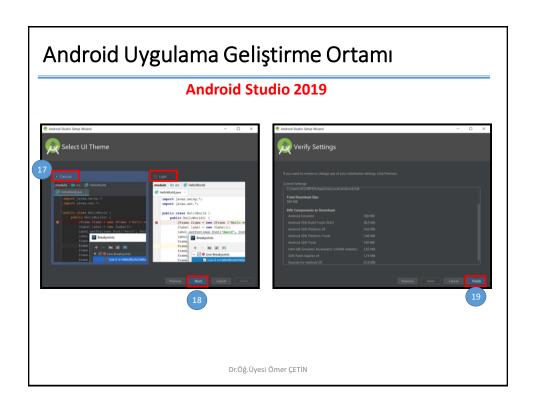

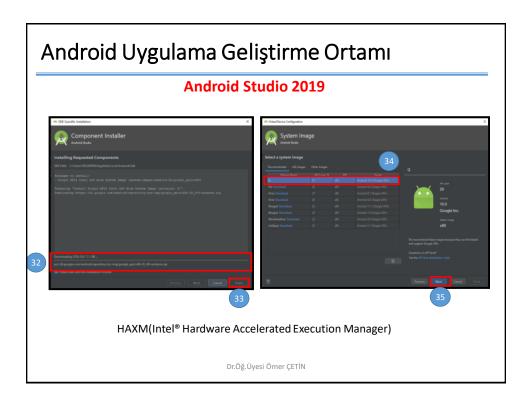

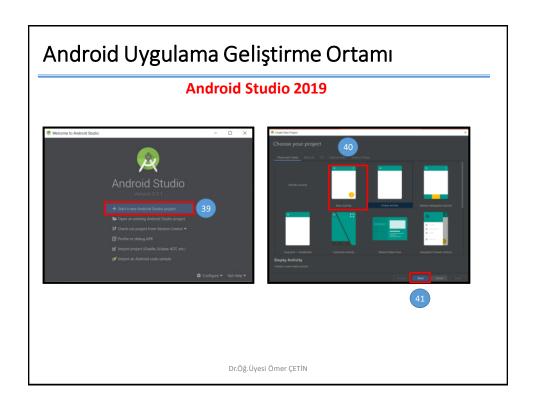

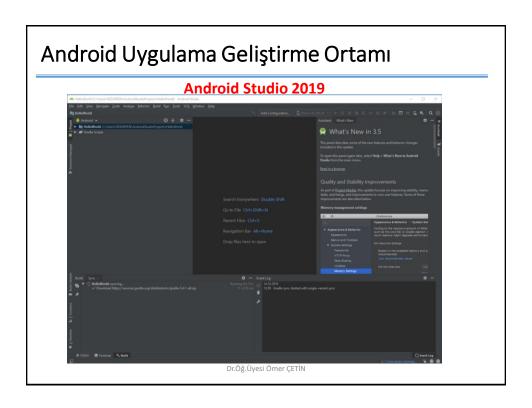

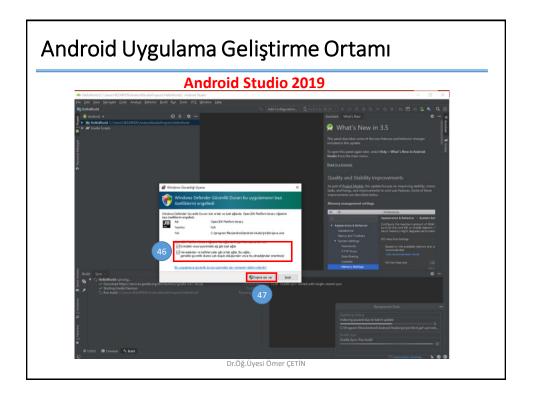

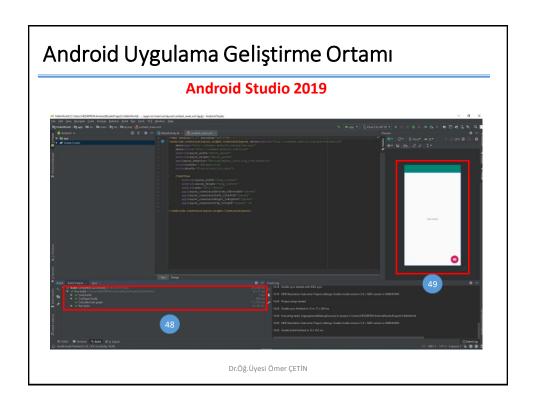

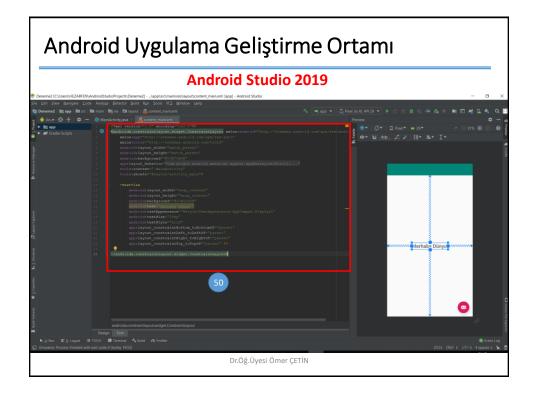

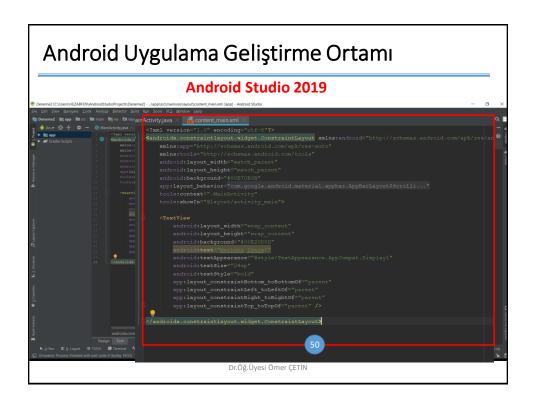

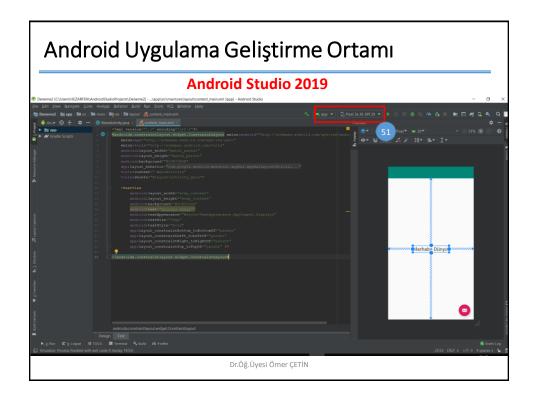

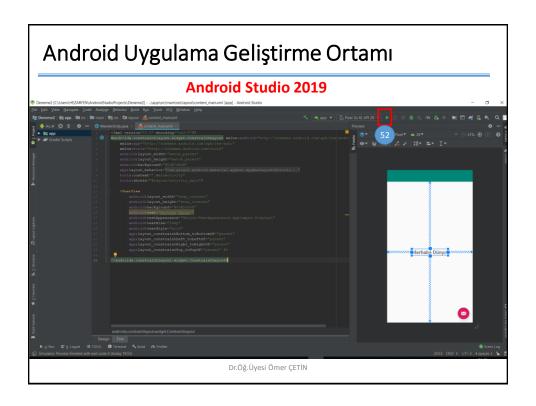

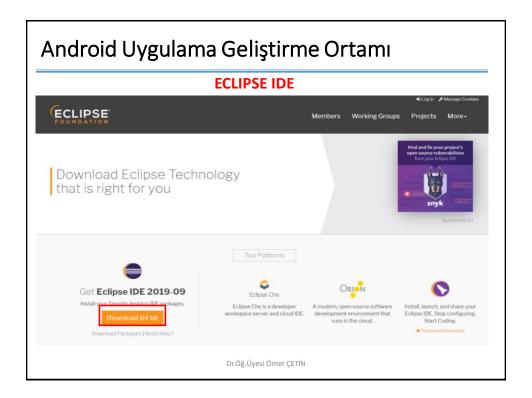

ECLIPSE IDE

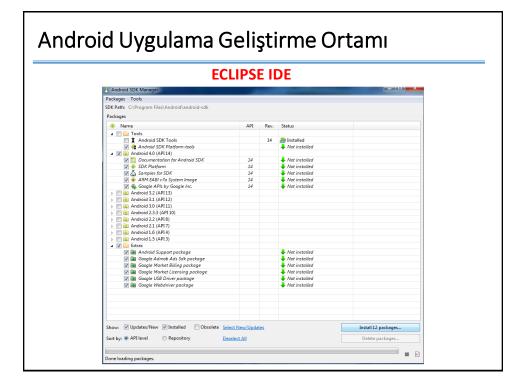
- Zorunlu değil → Android projesi oluşturulmasına destek veren herhangi derleyici Android Studio gibi Google Eclipse'i de kullanabilir.
- IDEA kullanmayı tercih edenler Android Studio kullanabilir.
- http://www.eclipse.org/downloads

ECLIPSE IDE

Android SDK

SDK Manager → farklı SDK versiyonlarını indirilmesi için araç → ihtiyacınız olanlar seçilerek bu araç üzerinden indirilir. → Son versiyon kurulumla birlikte gelir. Ayrıca indirilmesine gerek yoktur.

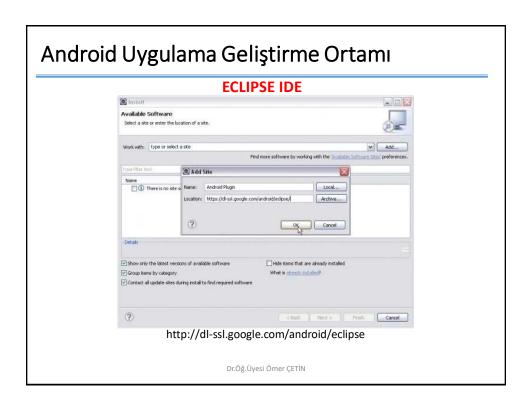
ECLIPSE IDE

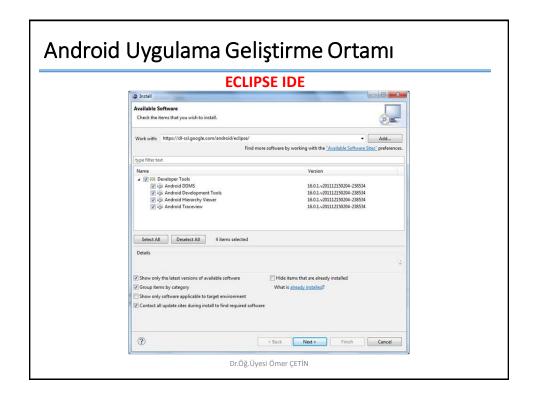
- Dökümantasyon, örnekler, eski versiyonlar Android SDK manager ile kurulabilir.
- Kurulum tamamlandıktan sonra farklı dizinler oluşur.
- Platforms: Kurulmuş farklı SDK verisyonları. Her versiyon farklı klasörde.
- Tools: Emülatör, veritabanı yönetimi (SQLite), hata ayıklama(ddms) vb komut satırından çalıştırılacak dosyalar
 - İhtiyaç halinde komut satırı ile değil tools klasörünün yolunu PATH ortam değişkenine ekleyerek kullanılır.
- Samples: Farklı SDK versiyonlarına göre gruplanmış örnekler

ECLIPSE IDE

- Android Development Tools (ADT) Eklentisi
- Google, Android uygulamaları için eklenti geliştirmiştir (ADT)
 - Arayüz elemanlarını sürükle bırak şeklinde oluşturma; uygulamayı debug etmeye yardımcı özellik
- Kurulum → Eclipse başlatıldıktan sonra
- Help (Yardım) → Install New Software (Yeni Yazılım Kur) → Add
 (Ekle)

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

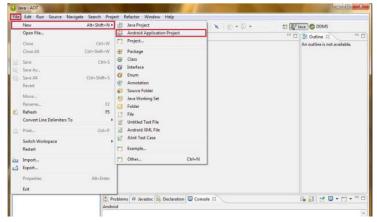
ECLIPSE IDE

- Listeden bütün eklentileri seçerek eklentiyi kurabilirsiniz,
- Kurulumdan sonra Eclipse tekrar başlatılmalı,
- Eclipse'e SDK'nın yeri gösterilmeli,
- Window (Pencere) → Preferences (Seçenekler) → Android →
 SDK Location (Kurulum adresi)

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android Uygulama Geliştirme Ortamı

ECLIPSE IDE

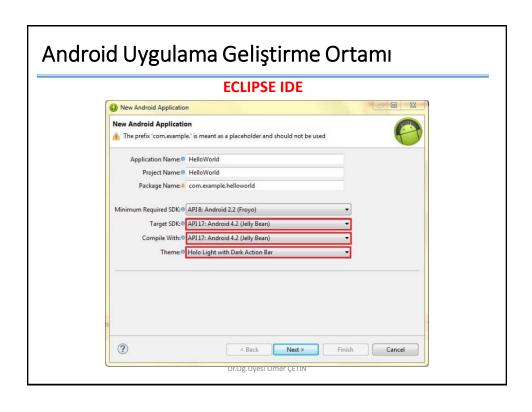

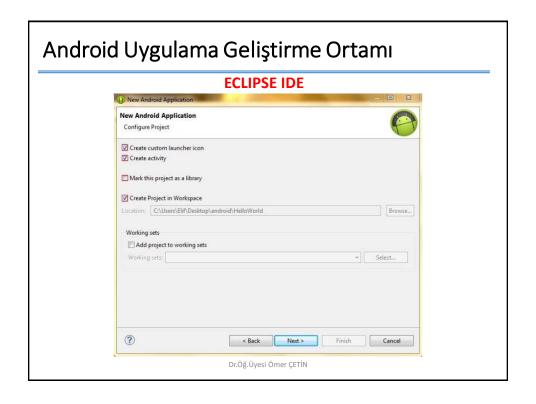
Eclipse → File → New → Android Application Project

ECLIPSE IDE

- Application Name: Uygulamanın Google Play ve telefonda sahip olacağı isim
 - Project Name → Workspace üzerinde sahip olacağı isim. İstediğiniz isim olabilir
 - Package Name → Sınıflandırma amaçlı paket adı.
- Minimum Required SDK uygulamanın çalışabileceği minimum SDK versiyonu. → Geriye dönük uyumluluk
- Target SDK: Projenin en son hangi SDK versiyonu üzerinde çalışacağı
- Compile With: Hangi Android SDK versiyonu üzerinde kod derlemesi yapılacağı
- Theme menüsündende uygulama için bir tema belirleyebiliriz.

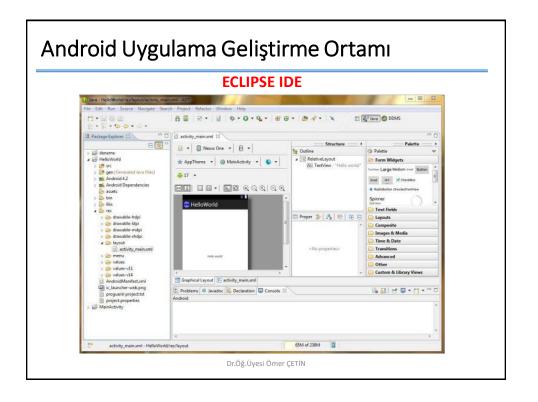
ECLIPSE IDE

- Create custom launcher icon: özel bir başlangıç iconu oluşturmak için seçilebilir.
- Create activity Bir Default ekran oluşturur.
 - Activity Name: Ekranı temsil edecek olan sınıf için verilecek ad.
 - Layout Name: Ekran tasarımını içerecek olan xml dosyası
 - Navigation Type: Ekran normal mi, sekmeli mi, dropdown, none
 - Title: Ekran başlık değeri
- "Mark this project as a library" ile oluşturduğumuz yeni projeyi kütüphaneye eklemek isteyip istemediğimizi belirtiriz.
- "Create Project inWorkspace" ilede projeyi daha önce oluşturduğumuz çalışma alanına projemizi ekleyebilir ya da yeni bir alan seçebiliriz.

Dr.Öğ.Üyesi Ömer ÇETİN

Android Uygulama Geliştirme Ortamı ECLIPSE IDE New Android Application Create Activity Select whether to create an activity, and if so, what kind of activity. Create Activity Full creene Activity Login Activity Maste Oeta liflow Settings Activity Creates a new blank activity, with optional inner navigation.

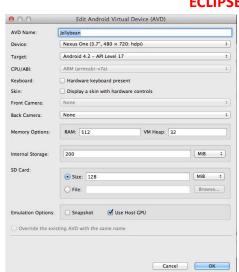
ECLIPSE IDE

- Projeyi çalıştırmak için emülatör belirtilmesi gerekir.
- Window → AVD Manager

Android Uygulama Geliştirme Ortamı

ECLIPSE IDE

- AVD Name: Sanal makine ismi
- Device: Cihaz tipi
- Target: Hangi Android SDK versiyonu
- Memory options: Cihazın ne kadar RAM ihtiyacı kararı
- Internal Storage: RAM den ayrı olarak cihazda ne kadar sabit iç bellek olacağı
- SD Card: Sanal makine belleği